

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

**Oravská knižnica Antona Habovštiaka
v Dolnom Kubíne**

**SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ
KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE V ZRIAĐOVATEĽSKEJ
PÔSOBNOSTI ŽSK ZA ROK 2007**

Marec 2008

1. Úlohy a miesto knižnice v národnom knižničnom systéme, vzájomná koordinácia a kooperácia

Oravská knižnica Antona Habovštiaka pri naplňovaní svojej činnosti vychádza predovšetkým zo zriaďovacej listiny a z koncepčných strategických dokumentov pre rozvoj knižníc. Operatívne plní aktuálne úlohy, ktoré jej kladie zriaďovateľ.

Svoje regionálne poslanie uplatňuje v oblasti metodickej pomoci knižniciam – hlavne pri automatizácii knižničných procesov a pri podávaní projektov. Ďalej budovaním kvalitného knižničného fondu slúžiaceho používateľom celej Oravy a zvlášť budovaním fondu regionálnych dokumentov a s ním súvisiacej informačnej databázy.

Koordinuje a kooperuje svoju činnosť pri poskytovaní informácií, zabezpečovaní vzdelávania a organizovaní kultúrno-vzdelávacích podujatí predovšetkým so zariadeniami v meste Dolný Kubín, ktoré patria do zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, a s ďalšími zariadeniami s kultúrnym a výchovno-vzdelávacím poslaním. Stále viac realizuje spoluprácu s občianskymi združeniami a neziskovými organizáciami v Dolnom Kubíne a v regióne v rámci programu rozvíjania komunitnej činnosti.

Koordináciu v rámci Žilinského samosprávneho kraja určuje nadriadený orgán. Kooperáciu s inými kultúrnymi zariadeniami ŽSK, zvlášť s regionálnymi knižnicami, uplatňujeme iniciatívne.

1. Plnenie prioritných úloh v roku 2007

Ako prioritné úlohy vyplývajúce pre nás zo zriaďovacej listiny a ďalšie priority vytýčené v pláne činnosti pre rok 2007 boli:

Udržať úroveň hlavných ukazovateľov v porovnaní s rokom 2006 – t. j. akvizíciu dokumentov, počet čitateľov a počet výpožičiek.

***Plnenie:** V roku 2007 bolo získaných 2180 KJ v hodnote 510498,01 Sk, čo je o 259 kusov menej ako v roku 2006. Hodnota získaných kníh bola o 35561,69 Sk nižšia ako v r. 2006. Počet používateľov oproti roku 2006 klesol minimálne: z 5 613 osôb r. 2006 na 5 601 osôb v r. 2007. Výpožičky poklesli na počet 300 967, v r. 2006 to bolo 321 24. Aj keď došlo vo všetkých ukazovateľoch v minulom roku k poklesu v porovnaní s rokom 2006, vzhľadom na ich celkový vývoj od roku 2000 sú tieto výsledky dobré.*

Dopracovať webovú stránku OKAH.

***Plnenie:** Bola vytvorená nová webová stránka vo voľne šíriteľnom redakčnom systéme United Nuke a bol zmenený aj webhosting našej domény na server firmy WebSupport, s.r.o. Stránka bola potom pravidelne aktualizovaná.*

Zrealizovať projekt Spoločný slovensko-poľský knižničný rok.

***Plnenie:** Projekt bol zrealizovaný v plnom rozsahu, niektoré aktivity sme ešte aj rozšírili. Podrobnejšie o realizácii projektu uvádzame ďalej.*

Vydat' publikácie s regionálnou tematikou alebo podieľať sa na ich vydaní.

***Plnenie:** Vydali sme zborník prác neprofesionálnych literátov a publicistov z Dolného Kubína a Limanovej s názvom *Tam, kde obor spí*. Spolu s občianskym združením *diveRzita* sme vydali prozaické texty Ivana Daudu s názvom *Tu som*. Popri Oravskej galérii sme sa podieľali na vydaní monografie *Štefan Siváň – rezbár z Oravy*, vyšlo vo vydavateľstve *Matice slovenskej*. Ďalšie naše publikácie sú uvedené v časti 13. 6. *Edičná činnosť*.*

Zorganizovať celoslovenské stretnutie literárnych klubov ako sprievodné podujatie 53. HK.

***Plnenie:** Na pôde Oravskej knižnice sa uskutočnilo počas 53. ročníka *Hviezdoslavovho Kubína* stretnutie literárnych klubov pod názvom *Hviezdoslavov klubín* a pri tejto príležitosti bolo založené *Združenie literárnych klubov Slovenska*.*

1.1. Sieť verejných kultúrnych organizácií a kooperácia s nimi

Pri poskytovaní informácií, zabezpečovaní vzdelávania a organizovaní kultúrno-vzdelávacích podujatí koordinujeme svoju činnosť a kooperujeme predovšetkým so zariadeniami v meste Dolný Kubín (múzeum, galéria, osвета), ktoré patria do zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, a taktiež s ďalšími zariadeniami s kultúrnym a výchovno-vzdelávacím poslaním. Stále viac realizuje spoluprácu s občianskymi združeniami a neziskovými organizáciami v Dolnom Kubíne a v regióne v rámci programu rozvíjania komunitnej činnosti. Iniciatívne uplatňujeme kooperáciu s inými regionálnymi knižnicami ŽSK.

Oravská knižnica má vo svojej metodickej pôsobnosti 60 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (4 profesionálne, 19 neprofesionálnych) a Tvrdošín (3 profesionálne, 11 neprofesionálnych). V súlade s naším regionálnym poslaním poskytujeme týmto knižniciam priebežnú metodickú a inštruktážno-konzultačnú pomoc, oboznamujeme ich s dôležitými zmenami v knižničnej práci formou porád a školení, sumarizujeme a vyhodnocujeme štatistické údaje o ich činnosti, usmerňujeme ich pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov do grantovej schémy MK SR, pomáhame im pri automatizácii knižničných procesov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa znížil stav profesionálnych knižníc o 1 (Oravský Podzámok), ktorá prešla do siete knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami, stav knižníc s neprofesionálnymi knižnicami sa znížil o 1 (Vitanová), kde došlo ku zlúčeniu so školskou knižnicou a rozhodla sa prejsť do siete školských knižníc.

Na požiadanie poskytuje metodickú pomoc aj knižniciam iných sietí, predovšetkým školským knižniciam.

1.2. Potenciálne používateľské zázemie

Počet obyvateľov miest a okresov v regióne (údaje platné k 30. 6. 2007)

Dolný Kubín (mesto) – 19 753 obyvateľov

Dolný Kubín (okres) – 39 418 obyvateľov

Námestovo (mesto) – 8 128 obyvateľov

Námestovo (okres) – 58 424 obyvateľov

Tvrdošín (mesto) – 9 429 obyvateľov

Tvrdošín (okres) – 35 689 obyvateľov

Počet školopovinných detí (údaje k 15.9.2007)
okres Dolný Kubín - 4 127 žiakov
mesto Dolný Kubín – 2 570 žiakov
okres Námestovo - 8 806 žiakov
mesto Námestovo – 1 194 žiakov
mesto Tvrdošín – 936 žiakov
okres Tvrdošín – 4 243 žiakov

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia.

2.1. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

S regionálnymi knižnicami ŽSK sme boli v úzkom kontakte prostredníctvom porád na odbore kultúry, ale aj porád, ktoré organizovala krajská knižnica. Priebežne sme konzultovali praktické otázky na úrovni riaditeľov, ale aj ekonómok, metodičiek, bibliografiiek a pod. Vymieňali sme si navzájom vydané publikácie.

Najintenzívnejšia spolupráca sa uskutočnila pri realizácii podujatí z projektu Spoločný slovensko-poľský rok. Riaditeľky z TK a ŽK sa zúčastnili spolu s nami odbornej exkurzie do Limanovej, Vielličky a Krakova. Pracovníčky knižníc ŽSK sa zúčastňovali na odborných seminároch. V ŽK a TK prijali návštevy našich poľských kolegov.

Osobitne bola koordinovaná spolupráca knižníc na úrovni krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov a pobočka zrealizovala odbornú exkurziu do ostravských knižníc.

S Oravskou galériou sme spolupracovali na vydaní monografie Štefan Siváň a spoločne sme zorganizovali jej slávnostné uvedenie. Oravské múzeum nám pomohlo zapožičaním priestorov pre podujatie a poskytnutím zľavy na prehliadku hradu pre našich detských účastníkov partnerského podujatia s knižnicou v Limanovej.

S Oravským kultúrnym strediskom sme si vymieňali publikácie a informácie.

2.2. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

Dlhoradne spolupracujeme s Mestským kultúrnym strediskom v Dolnom Kubíne pri organizovaní Hviezdoslavovho Kubína. V roku 2007 sme za ich podpory zorganizovali pri príležitosti 53. HK celoslovenské stretnutie literárnych klubov. Podporili nás aj pri organizovaní celomestského seminára o činnosti občianskych združení na pôde Dolného Kubína.

2.3. Spolupráca s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru, s občianskymi združeniami, s organizáciami poskytujúcimi služby v oblasti kultúry.

Tabuľkový prehľad Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s mestami, obcami a 3. sektorom v prílohe.

S uvedenými organizáciami spolupracujeme pri organizovaní podujatí minimálne, skôr ich prizývame na podujatia ako účastníkov.

2.4. Medzinárodná spolupráca – prehľad subjektov a aktivít

V hodnotenom roku sme mali nebyvalo veľa podujatí v rámci cezhraničnej spolupráce vďaka projektu podporenému z programu INTERREG III A.

2.5. Najvýznamnejší partneri

Domáci:

regionálne knižnice v ŽSK

kultúrne organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v meste Dolný Kubín

Mesto Dolný Kubín

Mestské kultúrne stredisko Dolný Kubín

Redakcia Noviny Orava

Redakcia My Oravské noviny

Redakcia Oravec

Infoštúdio – mestská káblová televízia Dolný Kubín

Slovenská národná knižnica v Martine

Vydavateľstvo Matice slovenskej v Martine

Knižné centrum Žilina

Vydavateľstvo Peter Huba (Dolný Kubín)

Knižnica Antona Bernoláka v Nových Zámkoch

Hornozemplínska knižnica vo Vranove n. T.

EDUKOS, občianske združenie

Via Oravia, občianske združenie

Domov dôchodcov Dolný Kubín

Základné školy v Dolnom Kubíne

Obchodná akadémia v Dolnom Kubíne

Zahraniční :

Miejska Biblioteka Publiczna v Limanowej (Poľsko)

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Eger (Maďarsko)

3. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2007.

3.1. Otváracie hodiny centrálného objektu.

Pondelok 8.00 – 16.00 hod.

Utorok 8.00 – 18.00 hod.

Streda 10.00 – 18.00 hod.

Štvrtok 8.00 – 18.00 hod.

Piatok 8.00 – 18.00 hod.

Sobota 8.30 – 12.30 hod.

3.2. Týždenný výpožičný čas: 50 hodín

3.3. Výška členských poplatkov:

Dospelí	100 Sk
Študenti	70 Sk
Dôchodcovia	50 Sk
Deti	40 Sk

4. Personálna oblasť, personálne vybavenie.

4.1. **Počet zamestnancov celkom:** 18 (fyzický stav: 18 / prepočítaný stav: 18)

– porovnanie skutočného stavu: 18 so schváleným organizačným poriadkom: 19.

4.2. Kvalifikačná štruktúra

- počet odborných zamestnancov: 16

- odborná prax zamestnancov:

Platový stupeň	Roky odbornej praxe	Počet zamestnancov
1	do 2	0
2	do 4	0
3	do 6	0
4	do 9	0
5	do 12	0
6	do 15	2
7	do 18	5
8	do 21	1
9	do 24	5
10	do 28	2
11	do 32	1
12	nad 32	2

- ekonomickí pracovníci: 1

- hospodárski pracovníci: 2

- chránené pracovné miesta: nemáme zriadené

4.3. **Počet stálych zamestnancov:** 18

- počet zamestnancov na dohody: 3

- sezónnych zamestnancov: 0

- aktivační zamestnanci: 2

4.4. **Veková štruktúra zamestnancov:**

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	0
31 – 40 rokov	6
41 – 50 rokov	9
51 a viac rokov	3
Spolu	18

5. Práca s dobrovoľníkmi.

5.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností.

Zmluvných dobrovoľníkov nemáme. Pri organizovaní našej kultúrnej činnosti nám pomáhajú stáli dobrovoľníci (napr. členovia literárneho klubu Fontána) alebo iné osoby, na ktoré sa obraciame so žiadosťou o materiálnu pomoc alebo o pomoc vo forme nejakej služby. Počet takto zapájaných dobrovoľníkov do našej činnosti odhadujeme na 15. Každoročne oceňujeme udelením titulu Priateľ knižnice dve osoby za dlhoročnú pomoc knižnici.

5.2. Občianske združenia pracujúce pri organizáciách (na podporu činnosti).

Pri knižnici pracuje občianske združenie ORBIS LIBRI. Združenie bolo zaregistrované na MVSR v auguste 2006, svoju činnosť rozbehlo v roku 2007. Zrealizovalo dva turnusy Letných detských čitateľských táborov, ktoré mali veľmi priaznivý ohlas. Táborov sa zúčastnilo 27 detí. Ich ústrednou témou bolo Orava je krásny región, v ktorom žijem. Zrealizovalo besedy so slovenskou spisovateľkou Petrou Nagyovou-Džerengovou. Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším uskutočnilo aj ocenenie najaktívnejších čitateľiek – senioriek. Uskutočnilo verejnú zbierku v čase 1.6. - 15.12. 2008. Finančný výťažok zbierky bol použitý na nákup novej literatúry, ktorou bol obohatený knižničný fond Oravskej knižnice, nákup materiálu pre detské tvorivé dielne a nákup darčkových predmetov, ktorými budeme odmeňovať detských účastníkov v literárno-vedomostných súťažiach. Získalo sponzorov pre spolufinancovanie vyhotovenia výstavných panelov, umiestnených v čítarni knižnice. Zaregistrovalo sa do Zoznamu prijímateľov 2% z dane pre rok 2008.

6. Public relations.

6.1. Odborná publikačná činnosť pracovníkov kultúrnej organizácie – meno odborného pracovníka, názvy a počty publikačných výstupov.

Riaditeľ knižnice PhDr. Milan Gonda študuje v 3. ročníku doktorandského štúdia v odbore Knižničná a informačná veda a spracováva tému Dejiny verejných knižníc na Slovensku v rokoch 1951 – 2000. Publikuje o historickom vývoji verejných knižníc na Slovensku a o komunitnej činnosti knižníc ako jednej z perspektív ich ďalšieho vývoja.

Odborná publikačná činnosť:

GONDA, Milan. Výskum najnovších dejín verejných knižníc v rokoch 1951-2000. In *Využívanie informácií v informačnej spoločnosti : zborník z medzinárodnej konferencie = Information Use in Information Society : Proceedings of the International conference* / zost. Jela Steinerová, Jaroslav Šušol. Bratislava : Centrum vedecko-technických informácií SR, 2006. ISBN 80-85165-92-9, s. 209-210.

GONDA, Milan: Prognozy, koncepcje, programy, plány i my. In: *Bibliotekarz.*- Roč. 52, č. 1(2007), s. 13-17.

GONDA, Milan: Naša snaha formovať knižnice ako komunitné centrá. In: *Knižnica.*- Roč. 8, č. 2-3 (2007), s. 35-38.

GONDA, Milan: A jövendő feladatai. In: Könyv, könyvtár, könyvtáros.- Roč. 16, č. 7 (2007), s. 43.

6.2. Publikačná činnosť o kultúrnej organizácii a jej činnosti – počet titulov vlastných zamestnancov organizácie a počet titulov iných autorov o organizácii.

Počet publikovaných článkov vlastných zamestnancov organizácie: 49

Počet publikovaných článkov iných autorov o organizácii: 66

Spolu bolo uverejnených 115 článkov o knižnici a článkov, ktorých autormi sú zamestnanci knižnice.

Vysoký počet publikovaných príspevkov je spôsobený tým, že v regióne Orava vychádzali štyri regionálne týždenníky. Angelika Fogášová spolupracovala ako spravodajkyňa s novinami My Oravské noviny a so slovenským rozhlasom. Milan Gonda je taktiež dlhoročným spolupracovníkom viacerých periodík.

6.3. Počet vydaných tlačových správ.

Neboli vydané.

6.4. Web stránka organizácie, jej aktualizácia.

Informácie o knižnici, podujatiach, on-line katalóg, prezeranie čitateľského konta a rezerváciu kníh majú používatelia k dispozícii na www.oravskakniznica.sk. Stránka je pravidelne aktualizovaná.

Pravidelné informácie o svojich kultúrnych podujatiach zverejňovala knižnica aj na webových stránkach:

www.infolib.sk, www.dolnykubin.sk, www.kulturazask.sk.

Podklady o podujatiach boli zaslané do Kalendária Žilinského samosprávneho kraja vo forme, ktorá bola určená (www.regionzilina.sk).

6.5. Edičná činnosť knižnice.

V roku 2007 knižnica vydala 17 tlačených dokumentov a 2 v elektronickej forme. Prehľad jednotlivých titulov je uvedený v prílohe.

6.6. Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky:

- názov média:

Infoštúdio Dolný Kubín (káblková televízia) – 12 spravodajských reportáží a stála textová rubrika o nových knihách – bezplatne.

Prehľad spravodajských reportáží v prílohe.

Slovenský rozhlas – Rádio Regina Banská Bystrica – 17 spravodajských reportáží, bezplatne.

7. Ocenenia organizácie a jej pracovníkov.

Na celoslovenskej súťažnej prehliadke knižničných podujatí pre deti pod patronátom Knižnice P.O.Hviezdoslava v Prešove, Slovenskej národnej knižnice v Martine a Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov v Prešove za podujatie Aj tak sa dá v knižnici získala p. A. Javorková Cenu za nápaditosť.

Za istý druh ocenenia považujeme zvolenie do výboru a menovanie do celoslovenských pracovných komisií. Milan Gonda je členom Predstavenstva Spolku slovenských knihovníkov a členom redakčnej rady knihovníckeho odborného periodika IT-lib. Alena Javorková je členkou pracovnej metodickej skupiny pre prácu s detským čitateľom pri Slovenskej národnej knižnici v Martine.

ODBORNÁ ČINNOSŤ KNIŽNÍC

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2006	r. 2007	Rozdiel	% z celku 2006	% z celku 2007	Rozdiel v %
knižničný fond	91 147	92 914	+ 1 767	100	100	
z toho špec.dokumenty	4 784	4 815	+ 31	5,24	5,18	- 0,06
- z toho el.dokumenty	109	111	+ 2	0,1/2,3	0,1/2,3	0/0
- z toho iné špec.dok.	nesled.	131				
odborná pre dosp. + ŠD	39 282	40 097	+ 815	43,1	43,2	+ 0,1
krásna pre dosp. + ŠD	34 937	35 411	+ 474	38,3	38,1	- 0,2
odborná pre deti + ŠD	5 033	5 153	+ 120	5,5	5,5	0
krásna pre deti + ŠD	11 895	12 253	+ 358	13,1	13,2	+ 0,1
periodiká - tituly	152	150	- 2			
periodiká - exempláre	153	152	- 1			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	2 439	2 180	- 259
z toho kúpou	1 840	1 668	- 172
- z toho z rozpočt. zdrojov	1 274	1 668	+ 394
úbytok knižničného fondu	1 457	413	- 1 044
skutočný prírastok	982	1 767	+ 785

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2006 kniž.jedn.	r. 2007 kniž.jedn.	Rozdiel	r. 2006 v %	r. 2007 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	1 061	1 024	- 37	43,5	47	+ 3,5
krásna pre dospelých	632	562	- 70	26	25,8	- 0,2
odborná pre deti	167	132	- 35	6,8	6	- 0,8
krásna pre deti	564	427	- 137	23,1	19,6	- 3,5
špeciálne dokumenty	15	35	+ 20	0,6	1,6	+ 1
spolu	2 439	2 180	- 259	100	100	

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
1 obyvateľa	0,093	0,084	- 0,009
1 používateľa	0,32	0,29	- 0,03

Tab. 4a Prírastok KF kúpou z vlastných zdrojov na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
1 obyvateľa	0,064	0,084	+ 0,02
1 používateľa	0,22	0,29	+ 0,07

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z celk.počtu
Slovensky	1 826	84
Česky	247	11
Anglicky	52	2,4
Poľsky	4	0,2
Nemecky	9	0,4
Viacjazyčné	42	2
Iné	-	

Tab. 6 Počet zväzkov na obyvateľa a používateľa

Počet zväzkov KF na:	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
1 obyvateľa	4,61	4,70	+ 0,09
1 používateľa	16,23	16,58	+ 0,35

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2006	Sk na nákup KF r. 2006		Finančná hodnota knižných darov v r. 2007	Sk na nákup KF r. 2007		Rozdiel Sk na nákup KF celkom 2006/2007
		spolu	z toho granty a fin.dary		spolu	z toho granty a fin.dary	
knihy a ostatné tlačene dokum.	84 215,-	404 218,-	130 258,-	51.655,-	388 483,-	-	- 15 735,-
špeciálne dokumenty	845,-	990,-	320,-	600,-	4 049,-	-	+ 3 059,-
spolu	85 060,-	405 208,-	130 578,-	52 255,-	392 532,-	-	- 12 676,-
periodiká	8 682,-	89 067,-	-	-	95 622,-	-	+ 6 555,-
spolu nákup KF	93 742,-	494 275,-	130 578,-	52 255,-	488 154,-	-	- 6 121,-

Tab. 8 Priemerná cena kúpených dokumentov

Druh dokumentu	cena v r. 2006		cena v r. 2007		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
knihy a ost.tlač. dokumenty	250,-	221,-	277,-	239,-	+ 27	+ 24
špeciálne dokumenty	198,-	198,-	159,-	140,-	- 39	- 58
dokumenty spolu	251,-	220,-	275,-	237,-	+ 24	+ 17

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v Sk na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v Sk na:	r. 2006		r.2007		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
1 obyvateľ	28,-	25,-	27,70,-	24,70,-	- 0,30	- 0,30
1 používateľ	98,-	88,-	97,70,-	87,-	- 0,30	- 1

Doplňovanie knižničného fondu v roku 2007 prebiehalo prvom polroku systematicky, no v druhom polroku bolo ovplyvnené odčerpávaním prostriedkov na hradenie aktivít realizovaných v rámci projektu Interreg III.A. Najväčší prísun finančných prostriedkov pre akvizíciu bol v decembri – náročnú situáciu sme však zvládli dobre. V júni 2007 dostal úsek akvizície a katalogizácie vlastné pripojenie na internet, čo ocenil ako citeľnú pomoc pri katalogizácii dokumentov, vybavovaní reklamácii, objednávaní a pod. Pri doplňovaní knižničného fondu sa prihliadalo na požiadavky čitateľov. Bral sa do úvahy hlavne zvýšený počet študentov v našom regióne. Mestský úrad v Dolnom Kubíne tento rok neposkytol nami žiadajú dotáciu na doplnenie knižničného fondu ONL o študijnú literatúru.

V roku 2007 bolo získaných 2180 KJ v hodnote 444.787,- Sk, čo je o 259 kusov menej ako v roku 2006. V roku 2007 nebol knižnici pridelený príspevok na nákup kníh z Grantového systému Ministerstva kultúry SR. Hodnota získaných kníh bola o 45.481,- Sk nižšia ako v r. 2006. Rabat pri nákupe KF tvoril 117 965,12 Sk. Boli vydané prírastkové čísla *31332 - *35511.

Nakupovali sme v týchto kníhkupectvách a u knižných distributéroch, ktorí nám poskytli rabat: predajňa Modul - Media klub vydavateľstva Ikar za zvýhodnené klubové ceny, na ostatné knihy zľava 10%, Knižné centrum Žilina 10 - 15%, Artfórum 10%, Littera Martin 10 - 20%, Duma B.Bystrica 10%, Martinus 10%, Vydavateľstvo Matice slovenskej 10-20%. Priamo do knižnice chodil diler z vydavateľstva Nádej pre život Vrútky. Objednávali sme aj knihy z katalógov vydavateľstiev: Slovenský spisovateľ so zľavou 25%, Grada 25%, Krajská správa Štatistického úradu v Žiline

Od obyvateľov, vydavateľstiev a iných organizácií sme v roku 2007 získali 495 knižničných dokumentov v hodnote 51655 Sk čo je viac o 38 kusov, no s hodnotou nižšou o 4667 Sk ako v predchádzajúcom roku. Významným doplnením fondu o anglické výukové dokumenty bol dar z Oxford University Press v počte 38 kusov. Nie všetky darované knihy boli zaevidované. Pracovníci oddelení si vyberali podľa potreby a ostatné sa po dohovore s darcom boli ponúknuté ostatným návštevníkom knižnice. Nahradených bolo 17 kníh v hodnote 3569 Sk.

Počet exemplárov odoberaných periodík bol 152 titulov v 153 exemplároch. Z toho 21 titulov boli cudzojazyčné periodiká (20 českých, 1 anglické). Získali sme 22 periodík darom, ako povinný výtlačok sme dostávali 33 titulov periodík.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2006	r. 2007	Rozdiel	Index 06/07
Počet používateľov	5 613	5 601	- 12	99
- z toho z okr. sídla (DK)	3 665	3 503	- 162	95
deti do 15 rokov	1 359	1 362	+ 3	100,2
Počet použív. internetu	6 879	9 887	+ 3 008	143
% používateľov DK z počtu používateľov	65	62,5	- 2,5	96
% používateľov DK z počtu obyvateľov	18,53	17,73	- 0,8	95

Tab. 11 Skladba používateľov

Kategória používateľov	r. 2006	r. 2007	Rozdiel	% z celku
F – právnické osoby	3	7	+ 4	0,1
K – knižnice	10	16	+ 6	0,3
P – pracovníci, čestní použív.	96	95	- 1	1,7
D – deti	1 359	1 362	+ 3	24,3
C – dôchodcovia, vojaci	307	321	+ 14	5,7
A – študenti	1 746	1 740	- 6	31,1
B – dospelí	2 092	2 060	- 32	36,8

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
Percento použ. z počtu obyv.	28,39	28,35	- 0,04
Percento detských používateľov	24,21	24,31	+ 0,1
Počet používat. na 1 knihovníka	401	373	- 28

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
Počet návštevníkov	72 803	72 021	- 782
- z toho návštevníci čítární a študovní	9 619	9 002	- 617
- z toho používatelia Internetu	6 879	9 887	+ 3 008
Priemerná denná návštevnosť (bez sobôt)	290	283	- 7
Priem. denná návštevnosť (vrátane sobôt)	259	254	- 5
Priem. denná návštevnosť – soboty	37	46	+ 9
Maximálna denná návštevnosť	445	396	- 49
Počet účastníkov podujatí	11 923	12 229	+ 306

V roku 2007 sa počet čitateľov v porovnaní s rokom 2006 temer nezmenil (pokles o 0,13%). Považujeme to za úspech, keď vezmeme do úvahy, že nám tento ukazovateľ v rokoch 2001 – 2006 systematicky klesal. Aj naďalej sme osobitnú pozornosť venovali detskému čitateľovi. Počet návštevníkov podujatí v porovnaní s predchádzajúcim rokom znovu začal stúpať, čo je prirodzené, pretože sa nám zvýšil počet podujatí. Nárast používateľov internetu súvisí so zavedením bezplatného internetu na detskom oddelení.

1.3 Výpožičné služby

Tab 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2006	r. 2007	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	321 248	300 967	- 20 281	100
odborná lit. Pre dospelých + ŠD	93 034	86 644	- 6 390	28,8
krásna lit. Pre dospelých + ŠD	66 092	63 790	- 2 302	21,2
odborná lit. Pre deti + ŠD	12 969	10 421	- 2 548	3,5
krásna lit. Pre deti + ŠD	36 152	36 124	- 28	12,0
z toho špeciálne dokumenty	4 951	3 403	- 1 548	1,1
- z toho AV dokumenty	2 443	1 279	- 1 164	0,4
- elektronické dokumenty	2 229	1 977	- 252	0,7
- iné špeciálne dokumenty	nesledované	147		
z toho periodiká	113 001	103 988	- 9 013	34,5

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2006	r. 2007	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	321 248	300 967	- 20 281	100
z toho absenčné	218 325	210 202	- 8 123	70
z toho prezenčné	102 923	90 765	- 12 158	30

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2006	r. 2007	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	321 248	300 967	- 20 281	100
z toho odborná literatúra – knihy	102 435	94 527	- 7 908	31,4
z toho krásna literatúra – knihy	100 861	99 049	- 1 812	32,9
z toho periodiká	113 001	103 988	- 9 013	34,6
z toho špeciálne dokumenty	4 951	3 403	- 1 548	1,1

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2006	r. 2007	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	203 296	193 576	- 9 720	100
z toho pre dospelých	157 236	149 515	- 7 721	77,2
z toho pre deti	46 060	44 061	- 1 999	22,8

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	16,24	15,23	- 1,01
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	10,28	9,79	- 0,49
výpožičky na 1 používateľa celkom	57,23	53,73	- 3,5
výpožičky kníh na 1 používateľa	36,21	34,56	- 1,65
obrat knižného fondu	2,35	2,19	- 0,16

Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
MVS iným knižniciam	329	843	+ 514
MVS z iných knižníc	355	474	+ 119

Tab. 20 Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Kategória používateľov	Počet	Počet výpožičiek	Počet návštev doma	Iné služby
slabozrakí a nevidomí	-	-	-	-
Imobilní	-	-	-	-
Iní	-	-	-	-

Pokles výpožičiek vo všetkých ukazovateľoch bol zapríčinený predovšetkým nedostatkom finančných prostriedkov. Nepriaznivý dopad na počet výpožičiek malo aj to, že podstatná časť nákupu dokumentov sa uskutočnila až ku koncu roka, no nedostatok nových kníh požadovaných čitateľmi sme pociťovali po celý rok. Dlhodobo pociťujeme potrebu nakupovať multiplicitne vysokoškolské učebnice a odbornú literatúru pre študujúcich, no opäť sme neboli schopní tento problém kvôli financiám riešiť, pretože na druhej strane sme sa snažili mať rovnomerne budovaný fond.

Oravská knižnica Antona Habovštiaka ponúkla možnosť donáškovvej služby kníh pre imobilných používateľov. Pri prieskume záujmu sme spolupracovali s odborom zdravotníctva, sociálnych vecí a kultúry Mestského úradu v Dolnom Kubíne. Na túto ponuku nebola kladná odozva verejnosti.

Donáškovú službu sme ponúkli aj členom Klubu dôchodcov a klientom Domova dôchodcov a Domova sociálnych služieb pre dospelých v Dolnom Kubíne. Záujem prejavili Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb pre dospelých. Koordinátorka KVC a služieb pravidelne raz mesačne odovzdáva vypožičané dokumenty knihovníkovi týchto zariadení. Záujem je prevažne o časopisy a krásnu literatúru.

Dlhodobo knižnica spolupracuje so Spojenou školou (bývalou Špeciálnou základnou školou pri Stredisku sociálnych služieb) v Dolnom Kubíne, ktorá má záujem nielen o kultúrno-výchovné podujatia ale aj o návštevu knižnice a požičiavanie literatúry. Vďaka pásovému schodolezu sa môžu imobilní žiaci školy a ďalší návštevníci dostať na všetky oddelenia knižnice. Uvedené zariadenia majú v knižnici bezplatné členstvo ako kolektívny čitateľ.

Pre znevýhodnené skupiny používateľov (dôchodcovia, nezamestnaní, rodičia na MD) bol určený informačný kurz *Základy práce s počítačom a internetom*, ktorý prebiehal v priestoroch hudobného a umenovedného oddelenia. Pracovníčky tohto oddelenia na

pravidelných stretnutiach (v mesiacoch marec – máj) každé dva týždne oboznamovali účastníkov s možnosťami využitia textového editora Microsoft Word a vyhľadávaním informácií na internete. Účastníci kurzu mali možnosť bezplatného pripojenia na internet.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Nebolo našim záujmom dosahovať v tejto oblasti kvantitatívny rast, napriek tomu aj v minulom roku došlo k zvýšeniu počtu podujatí. Spoluprácu so školami považujeme za veľmi dôležitú činnosť, a preto sa nesnažíme tlmiť ich záujem o podujatia pre školákov v knižnici alebo výjazdy knihovníčok do škôl, hoci takéto služby knižnica poskytuje nad rámec svojich základných povinností. Konštatujeme, že kvalita podujatí narastá (aj keď sa to dá hodnotiť len subjektívne) a týmto smerom by sme sa chceli uberať aj v budúcnosti. Za inšpirujúce považujeme skúsenosti, ktoré sme získali pri organizovaní podujatí s našimi poľskými partnermi v Limanowej. Vynasnažíme sa v nich pokračovať, aj keď v menšej miere, ako tomu bolo pri realizácii projektu Spoločný slovensko-poľský knižničný rok.

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
počet podujatí	528	578	+ 50
z toho informatická výchova /kolektívov/	126	108	- 18
počet účastníkov podujatí	11 923	12 229	+ 306
individ.konzultácie k využ.výpoč.techniky a el.médií	cca 1 500	cca 2 500	+ 1 000

Na doplnenie tejto tabuľky ešte uvedieme niekoľko čísel o rozdelení kolektívnych podujatí podľa vekovej kategórie:

- pre deti do 14 rokov: 421 (v roku 2006: 397)
- pre mládež – 15-19 rokov: 95 (v roku 2006: 70)
- pre dospelých: 62 (v roku 2006: 61)

Z celkového počtu podujatí bola informačná výchova realizovaná 108-krát, výstaviek bolo pripravených 211 (v roku 2006: 130) a nástieniek 70 (v roku 2006: 62).

Výber z najdôležitejších podujatí:

Týždeň slovenských knižníc (26.3.-31.3.2007)

Počas 8. ročníka TSK knižnica zorganizovala 21 podujatí pre verejnosť. Zúčastnilo sa ich 504 návštevníkov. Týždeň otvorilo podujatie Spoločné a odlišné - stretnutie s poľským regionalistom Z. Sulkowskim a oravským regionalistom P. Hubom v rámci projektu Spoločný slovensko-poľský knižničný rok. Partnerský poľský región bol predstavený čitateľom knižnice výstavou dokumentov.

Pre znevýhodnené skupiny používateľov (dôchodcovia, rodičia na materskej dovolenke, nezamestnaní) pripravila knižnica základný kurz práce s počítačom a internetom.

V rámci TSK prebehlo vyhodnotenie 4. ročníka regionálnej súťaže školských časopisov. Zúčastnili sa ho členovia poroty, zástupcovia redakcií jednotlivých súťažných časopisov a zástupcovia redakcie časopisu Zornička. Účastníci stretnutia využili možnosť navštíviť redakciu týždenníka Noviny Orava a vidieť ako sa robia profesionálne noviny.

Pre žiakov materských škôl boli určené rozprávkové dopoludnia. Žiaci ZŠ a SŠ navštevovali hodiny informačnej výchovy a tematické podujatia.

V rámci TSK sa vyhlásili výsledky čitateľskej ankety Kniha roka 2006 a korunovala sa Kráľovná knižka - najobľúbenejšia detská kniha. Slávnosťou pre prvákov bol ich zápis za čitateľov a pasovanie na rytierov pekného slova. Týždeň vyvrcholil medzinárodným podujatím Noc s Andersenom.

Spoločný slovensko-poľský knižničný rok (marec – november 2007)

Celoročný projekt, ktorý finančne podporil Program iniciatívy spoločenstva INTERREG III A PR-SR 2004 FOND MIKROPROJEKTOV bol zameraný na rozvoj a posilnenie spolupráce medzi zúčastnenými partnerskými inštitúciami Oravskou knižnicou Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne a Miejskou bibliotekou Publicznou v Limanowej a ich používateľov. Súčasťou projektu boli podujatia pre verejnosť, odborné podujatia, výstavy, spoločné slovensko – poľské publikácie.

Noc s Andersenom – nočné čítanie v knižnici (30.3. – 31.3.2007)

Do tohto medzinárodného podujatia sa knižnica zapojila po piatykrát. Jeho súčasťou boli čitateľské a tvorivé dielne, súťaže, scénické čítanie Andersenových rozprávok profesionálnymi a amatérskymi hercami v Mestskom kultúrnom stredisku a iné činnosti.

Už som prvák, už si čítam sám

Celoročné podujatie pre žiakov 1. ročníka ZŠ zameraného na rozvoj čitateľských zručností. Jeho cieľom je vzbudiť u detí záujem o knihy a čítanie a vychovať z nich celoživotných čitateľov. Žiaci boli motivovaní k čítaniu počas pravidelných mesačných návštev v knižnici a v rámci nich prostredníctvom tematických podujatí, hlasného čítania a práce s literárnym textom. Žiaci zapojení do projektu získali bezplatné členstvo v knižnici a pasovanie za rytierov pekného slova. Záverečnou bodkou za projektom bolo júnové zábavno-súťažné dopoludnie, slávnostné zapečatenie šlabikára a odovzdanie symbolického kľúča k otváraniu knižiek.

Orava je krásny región, v ktorom žijem (júl a august 2007)

Letný čitateľský tábor pre deti počas prázdnin zorganizovalo OZ ORBIS LIBRI v spolupráci s Oravskou knižnicou Antona Habovštiaka. Deti boli hravou formou oboznámené s históriou mesta Dolný Kubín a oravského regiónu. Zúčastnili sa tvorivých dielní, súťaží, tematických výletov a exkurzií.

53. ročník Hviezdoslavovho Kubína (27.9.-30.10.2007):

Oravská knižnica Antona Habovštiaka je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese.

Tohto ročníka sa zúčastnili spisovatelia: Ján Zambor, Ján Beňo a Ján Uličiansky. Knižnica zabezpečovala program spisovateľom, ktorého súčasťou boli besedy na stredných a základných školách, príhovor Jána Cígera z literárneho klubu Mädokýš z Martina pri hrobe P. O. Hviezdoslava počas otvorenia Hviezdoslavovho Kubína.

Jedným zo sprievodných podujatí organizovaných knižnicou bolo celoslovenské stretnutie literárnych klubov pod názvom Hviezdoslavov klubín. Moderoval ho Jozef Dado Nagy a predstavili sa na ňom zástupcovia jednotlivých literárnych klubov. Prezentácia tvorby, autorské čítanie, diskusia, literárne vychádzky trvali dva dni. Na stretnutí bol slávnostne prezentovaný spoločný zborník členov literárneho klubu Fontána pri Oravskej knižnici Antona Habovštiaka a poľských literátov z Limanowej.

Udelenie ocenenia Priateľ knižnice (10.12.2007):

Oravská knižnica Antona Habovštiaka tretí raz udelila ocenenie *Priateľ knižnice*, ktoré je poďakovaním za dlhoročnú nezištnú spoluprácu a priazeň. Ocenenie si prevzal dlhoročný čitateľ knižnice a regionálny autor Ivan Dauda. Slávnostná udalosť spestrila prezentácia novej knihy Ivana Daudu *Tu som* a gratulácia k jeho významnému životnému jubileu.

Autorské besedy:

Ján Beňo, Peter Cabadaj, Ivan Dauda, Peter Huba, Blažena Mikšíková, Petra Nagyová-Džerengová, Miroslav Saniga, Zbyszek Sulkowski, Benjamín Tinák, Ján Uličiansky, Ján Zambor

Uvedenie a prezentácia nových kníh:

Vladimír Medzihradský: *Dolný Kubín – Pozdrav z nášho mesta*

Peter Huba: *O bohatstve a láske*

Tam, kde obor spí – Zborník prác neprofesionálnych literátov a publicistov z Dolného Kubína a Limanowej

Renáta BočKayová – Vaseková: *Tajomstvo víchrice*

Ivan Dauda: *Tu som*

Iné podujatia:

V rámci kultúrno-výchovnej činnosti knižnice sa v uplynulom roku opäť zvýšil počet podujatí, najmä vďaka vysokému záujmu ZŠ. Podstatná časť vzdelávacích a kultúrno-výchovných podujatí bola určená pre žiakov ZŠ. Školy majú možnosť vybrať si podujatia z ponukových listov, ktoré im zasielame pravidelne každý polrok. Učitelia si uvedomujú dôležitú úlohu kníh a čítania, preto sa tematické podujatia organizované knižnicou stali súčasťou edukačného procesu. Ak je záujem, pripravujeme i témy, ktoré navrhne škola a nie sú na ponukovom liste. Viaceré školy mimo nášho sídla prichádzajú do knižnice na celé dopoludnia.

Pravidelne organizujeme informatické výchovy pre všetky vekové kategórie používateľov, podujatia v rámci prevencie drogových závislostí, hodiny hlasného čítania pre deti ZŠ a MŠ, čitateľské dielne, ilustrácie prečítaného príbehu a ich výstavy, tvorivé dielne (práca s prírodnými materiálmi, textilom, slaným cestom, papierom, koráľkami, drôtom, dokončenie rozprávkového príbehu, maľovanie na sklo, výroba vianočných pohľadníc a ozdôb).

Pripomenuli sme si význam celej generácie Štúrovcov, (Ľudovít Štúr, Janko Kráľ, Andrej Sládkovič, Ján Botto, Samo Chalupka, Janko Matúška, Ctiboh Zoch).

Dôraz sme kládli na regionálnu výchovu a výročia regionálnych osobností (Janko Matúška, Andrej Radlinský, Anton Bernolák). K významným osobnostiam regiónu sa pravidelne vraciame v cestopise *Literárne prechádzky po Orave*, podujatiach *Moje mesto* – rozprávanie o udalostiach, osobnostiach, pamätníkoch, povestiach z Dolného Kubína a *Odkiaľ sme a kde sú naše korene* – povesti a rozprávanie o histórii Oravy.

S pozitívnym ohlasom sa stretli kombinované hudobno-slovné pásma o slovenských koledách, slávnych hudobných skladateľoch a dejinách hudby, muzikáloch, spomienky na W. A. Mozarta, Edith Piaf, Jimma Morrisona, Janis Joplin.

Tematické podujatia o ľudových zvykoch, živote a remeslách našich predkov, ľudovej slovesnosti sú vyhľadávaným doplnkom učiva na školách.

Venovali sme sa ľudovým a autorským rozprávkam – slovenským i svetovým, povestiam, mýtom, bájam, bajkam, baladám, literatúre faktu, dobrodružnej literatúre, súčasnej literatúre pre deti, ľudským a detským právam, výchove k tolerancii a slušnému správaniu.

Mimoriadny úspech u detí mali podujatia *Ďakujeme za rozprávku, pán Andersen, Volajú ma Hevi, Tuláčik a Klára, Z rozprávky do rozprávky, Teta Ľudmila (Podjavorinská), Návšteva Mikuláš, Z truhličiek našich babičiek*.

V júni bol korunovaný *Kráľ čitateľov* – najvzornejší čitateľa detského oddelenia. Počas dňa detí sa z čitateľov detského oddelenia už tradične stali knihovníci a za návštevu knižnice cez tento sviatok dostali aj sladkú odmenu.

Knižnica sprostredkovala detské divadielko a pásmo umeleckého prednesu žiakov ZŠ J. Matúšku pre žiakov MŠ na ulici Obrancov mieru.

Pri príprave všetkých podujatí dbáme o to, aby boli interaktívne, aby boli pre deti atraktívne i poučné a aby vychádzali z práce s knihou.

Klubová činnosť knižnice:

Fontána – literárny klub. Pri knižnici pôsobí od svojho vzniku v roku 1999. Členovia klubu sa stretávajú raz do mesiaca. Stretnutia slúžia na získanie vzájomných kontaktov, ich súčasťou sú tvorivé dielne, čítanie a rozборы vlastnej tvorby, diskusie o literatúre, informácie o knižných novinkách, literárnych súťažiach. Svoju tvorbu uverejňujú v klubových zborníkoch, časopisoch a na internete (na klubovej webovej stránke). Pre verejnosť pripravujú autorské čítania v knižnici, pravidelne pripravujú autorské literárne večery v rámci Hviezdoslavovho Kubína.

Klub čítajúcich rodičov na materskej dovolenke a ich detí – určený najmladším čitateľom (hlasné čítanie, prezeranie knižiek a obrázkov, hry a vytváranie pozitívneho vzťahu ku knihám od ranného detstva). Klub sa tretí rok stretáva v Materskom centre Píšťalka v Dolnom Kubíne, ktorého priestory viac vyhovujú malým deťom. Raz mesačne do materského centra prichádza pracovníčka KVC z knižnice, spolu si nahlas čítajú, učia sa riekanky, rozprávajú sa o knižkách. Do čítania sa aktívne zapájajú aj rodičia. Členovia klubu môžu knižnicu navštevovať individuálne.

Školské kluby detí ZŠ v Dolnom Kubíne navštevujú knižnicu pravidelne v stredu a piatok popoludní. Deti sa venujú hlasnému a tichému čítaniu, pracujú v tvorivých dielnach .

V roku 2007 začali pôsobiť pri detskom oddelení dva nové kluby: *Hevi klub Čítárik*, určený žiakom ZŠ a klub fantasy literatúry *Unicornus*, ktorý navštevujú žiaci 2. stupňa ZŠ a SŠ.

Klub Unicornus zorganizoval v mesiaci júl súťaž v počítačovej hre RPG Dračí doupe.

Členovia oboch klubov sa zapojili ako porotcovia do 3. ročníka celoslovenskej Literárnej súťaže o pôvodnú slovenskú poviedku pre deti, organizovanú vydavateľstvom Perfekt a časopisom Fifik.

Spolupráca v rámci komunitnej činnosti

Oravská knižnica antona Habovštiaka v uplynulom roku spolupracovala so všetkými typmi škôl v Dolnom Kubíne (MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ, Spojená škola - bývalá Špeciálna ZŠ pri Stredisku sociálnych služieb, ZUŠ), ZŠ v regióne (Vyšný Kubín, Malatiná, Žaškov, Dlhá nad Oravou, Zázrivá, Chlebnice, Námestovo, Krivá, Istebné, Oravský Podzámok a iné), kultúrnymi inštitúciami (MsKS, Oravské múzeum P.O.Hviezdoslava, Oravské osvetové stredisko, Oravská galéria), mestskými knižnicami v regióne, Spolkom slovenských knihovníkov, Mestským úradom v Dolnom Kubíne, občianskymi združeniami (OZ ORBIS LIBRI, OZ diverZita, OZ Píšťalka, OZ HOMO ERECTUS), Domovom dôchodcov, literárnym klubom Mädokýš z Martina, Asociáciou organizácií spisovateľov Slovenska, Spolkom slovenských spisovateľov, Klubom nezávislých spisovateľov, Národným osvetovým centrom, regionálnymi týždenníkmi Noviny Orava, MY – Oravské noviny a Oravec, redakciou mestskej káblovej televízie INFO štúdio Dolný Kubín.

Sme partnerskou knižnicou Parlamentnej knižnice Národnej rady SR a v rámci projektu „Informácie pre verejnosť“ sprostredkujeme používateľom informácie o činnosti NR SR a EÚ.

V r. 2005 sme nadviazali spoluprácu s hnutím Greenpeace, ktorá pokračovala i v tomto roku. V rámci edukačného projektu EKO–INFO poskytujeme používateľom ekologické informačné materiály.

Súťaže

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v spolupráci s týždenníkom Noviny Orava usporiadala 4. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl. Zúčastnilo sa jej 22

redakčných kolektívov časopisov. Hodnotilo sa v dvoch kategóriách. V 1. kategórii – časopisy 1. a 2. stupňa ZŠ sa na prvom mieste umiestnil časopis ŠKANDÁL so ZŠ s MŠ J. Vojtaššáka v Zákamennom, na druhom Mladé letá zo ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne a na treťom mieste časopisy Bobřík zo ZŠ v Bobrove a Lavína zo ZŠ s MŠ v Lokci. V 2. kategórii zvíťazil časopis *Tretiačik* ZŠ a MŠ v Babíne. S pribúdajúcimi ročníkmi súťaže rastie nielen počet zúčastnených ale aj kvalita časopisov. Usporiadateľov teší, že víťazné regionálne časopisy získavajú úspechy i v celoštátnych súťažiach (ŠKANDÁL a *Tretiačik*). O súťaž prejavila záujem redakcia detského časopisu Zornička. Jej šéfredaktorka sa osobne zúčastnila vyhodnotenia, odovzdala ceny Zorničky a ponúkla usporiadateľom súťaže i jednotlivých súťažiacim mediálnu spoluprácu. 4. ročník súťaže poskytol priestor na prezentáciu školským časopisom z partnerského regiónu v Poľsku v rámci projektu Spoločný slovensko-poľský knižničný rok.

Pre deti organizuje detské oddelenie pravidelne mesačne vedomostnú súťaž *Kto vie, odpovie*. Deťom sú určené aj literárne a výtvarné súťaže.

Trojčlenné družstvo detských čitateľov reprezentovalo knižnicu na krajskom kole literárno-vedomostnej súťaže *Knižný Vševedko* v Dolnom Kubíne, ktorú organizovala Oravská knižnica Antona Habovštiaka v spolupráci s Krajskou pobočkou SSK v Žiline.

Ankety

V ankete *Kniha roka 2006* si naši čitatelia vyberali knihu, ktorá ich v uplynulom roku najviac oslovila. U detských čitateľov zvíťazila kniha J. K. Rowlingovej Harry Potter, u dospelých čitateľov Kvety pre Lauru od T. Keleovej-Vasilkovej.

Čitatelia mali možnosť zapojiť sa do celoslovenskej čitateľskej ankety *Detská kniha roka*, ktorú vyhlásili OZ Fanfáry a Pracovná skupina pre prácu s deťmi a mládežou pri OKS SNK v Martine.

a) Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. 22 Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
registrované bibliograf. a faktogr. informácie	18 858	21 909	+ 5 259
Počet rešerší	111	117	+ 6
- z toho na regionálne témy	42	43	+ 1
Počet bibliografií	3	9	+ 6
počet monitorovaných periodík	69	69	0
počet záznamov v databáze celkom	13 864	14 814	+ 950
z toho ročný prírastok	664	950	+ 286
fond regionálnych dokumentov – knihy	2 377	2 544	+ 167
periodiká	32	33	+ 1
počet využívaných elektronických zdrojov	6	6	0
výpožičky regionálnej literatúry	3 084	3 216	+ 132

Oravská knižnica Antona Habovštiaka plnila v roku 2007 funkciu bibliograficko–informačného centra pre územie okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín.

Prvoradou úlohou oddelenia bibliografie a práce s regionálnou literatúrou v uplynulom roku bolo zamerať sa na systematické dopĺňovanie regionálneho fondu, vytváranie databázy súbežnej regionálnej bibliografie Orava v tlači 1994–2007 v informačnom systéme BIBLIS a dopĺňanie regionálnych kartoték novými údajmi. Na excerpovaní článkov so zameraním na tematiku regiónu Orava z periodík, ktoré knižnica odoberala sa podieľali takmer všetci pracovníci knižnice.

Hoci akvizícia regionálnych dokumentov nie je zabezpečená legislatívne (povinný výtlačok), nemáme problémy pri ich získavaní. Stretávame sa s pochopením u miestnych vydavateľov i autorov, väčšinu regionálnych dokumentov získavame darom. Dôkladne máme zmapované vydávanie regionálnej tlače. Vydavatelia zasielajú mestské, obecné i školské časopisy do knižnice pravidelne. Spolupracujeme s kultúrnymi inštitúciami v meste, rozvíjame kontakty s autormi tvoriacimi v regióne, s vydavateľmi regionálnej literatúry, s predstaviteľmi miestnej samosprávy a s inštitúciami, ktoré sa podieľajú na zhromažďovaní regionálnych fondov.

Záujem o bibliograficko–informačné služby zo strany širokej verejnosti má naďalej vzrastajúcu tendenciu, preto bolo regionálne oddelenie personálne posilnené a na realizácii bibliografického spracovania regionalík sa podieľala pracovníčka z oddelenia beletrie p. Ľ. Luptáková.

Z hľadiska technického vybavenia bolo oddelenie skvalitnené o možnosť pripojenia pracovnej stanice na internet, čím sa zefektívnila jednak realizácia jednotlivých bibliograficko–informačných činností oddelenia a jednak komunikácia s používateľmi pri poskytovaní regionálnych informácií.

Tematika rešerší Celkový charakter bibliograficko–informačných, **rešeršných** služieb je podmienený skladbou používateľov a dostupnými informačnými zdrojmi. Dominantnými používateľmi boli študenti stredných a vysokých škôl, ktorých diplomové a seminárne práce vychádzali z regionálnych tém. V roku 2007 bolo spracovaných 43 elektronických rešeršných výstupov na témy napr.: *História a súčasnosť obcí Sihelné, Zázrivá, Kral'ovany, Babín, Oravský Podzámok, Židia a ich pôsobenie na Orave, Osveta na Slovensku, Ochotnícke divadlo, Katolícke aj evanjelické kostoly na Orave, Súdniectvo v Námestove, Štefan Siváň – rezbár z Babína, NsP L. N. Jégého v Dolnom Kubíne, Dejiny školstva na Orave do roku 1918, Fašiangy – ľudové tradície, Jarné zvykoslovie, Deti telesne postihnuté, sociálne domovy, Cestovný ruch v oblasti Bielej Oravy, Život a dielo osobností: Ján Vojtaššák, Anton Bernolák, Martin Kukučín, T. Herkeľ Florin, Rudolf Jurolek, Peter Huba, Žurnalistika a počiatky regionálnej tlače na Orave, Múzeum oravskej dediny v Zuberco, Archeologické výskumy v oblasti Ostrej a Tupej skaly, Z dejín Oravského hradu a Čaplovičovej knižnice, Galéria Márie Medveckej v Tvrdošíne...*

Čitatelia využívajú pri zadávaní rešeršných požiadaviek žiadankový systém.

Informačný aparát predstavujú **regionálne kartotéky** a **príručná knižnica oddelenia**. Príručná knižnica sa špecializuje svojim obsahom na odborné i všeobecné encyklopédie, muzeálne i literárne zborníky, ročenky, biografické slovníky, tematické bibliografie a pod. Analytický rozpis zborníkov je realizovaný v databáze súbežnej regionálnej bibliografie v Biblise. Pri tvorbe kartoték sme zmenili charakter klasických lístkových kartoték na kartotéky, ktoré obsahujú priamo primárne dokumenty.

Z regionálnych kartoték sú najviac využívané:

Tematická kartotéka obsahuje články s regionálnou tematikou, ktoré sú excerpované z celoslovenskej a regionálnej tlače od roku 1976

Miestopisná kartotéka obsahuje informácie z histórie i súčasnosti miest a obcí okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín, obsahuje články publikované v tlači a drobné tlače a informačné publikácie vydávané miestnou samosprávou, ktoré sú cenným zdrojom informácií o súčasnom dianí a živote regiónu

Kartotéky OSOBNOSTÍ

- albumy biografických článkov žijúcich a nežijúcich osobností
- dotazníky osobností, ktoré pôsobia v regióne a neboli doposiaľ začlenené v regionálnych biografických slovníkoch
- portréty a fotosúbory regionálnych osobností
- vizitky významných osobností pôsobiacich v regióne

Rozsah kartoték neevidujeme

Využívané elektronické zdroje boli:

Lokálne elektronické zdroje:

BIBLIS predstavuje databázu súbežnej regionálnej bibliografie „Orava v tlači... 1994-2007“

Externé elektronické zdroje dostupné na internete, predovšetkým databázy knižníc a iných inštitúcií v SR a ČR.

Monitoring tlače na regionálne témy poskytujeme podľa záujmu, jednotlivcom aj inštitúciám len na požiadanie. Tieto služby využívajú najmä pracovníci regionálnych médií. Do regionálnej bibliografickej činnosti sa zapájajú takmer všetci pracovníci knižnice, tým že excerptujú periodické a neperiodické tlačené dokumenty podľa rozpisu. Takýto model dopĺňania článkovej produkcie sa nám v praxi osvedčil.

Z hľadiska technického vybavenia bolo oddelenie skvalitnené možnosťou pripojenia pracovnej stanice na internet, čím sa zefektívnila realizácia jednotlivých bibliograficko-informačných činností oddelenia a jednak urýchlila komunikácia s používateľmi pri poskytovaní regionálnych informácií. Hardvérové vybavenie oddelenia tvorí 1 PC (pracovná stanica pre oddelenie) s CD mechanikou s napáňovaním, 1 PC (on-line katalóg pre verejnosť), Plošný skener A₄, Minolta pageWorks/Pro6 (laserová tlačiareň), Konica Minolta magicolor (farebná laserová tlačiareň) a Kopirovací stroj Toshiba. Využívame informačný bibliografický systém BIBLIS a OSUD, ďalší softvér je Microsoft Office, Windows XP a na grafické prevedenie dokumentov realizujeme v programe CorelDraw 9.

Elektronické databázy Oravskej knižnice:

- **Katalóg knižničného fondu Oravskej knižnice** – Dolný Kubín : Oravská knižnica, 2007. – 1 elektronický disk (hard disk). – Spracované v systéme LIBRIS. Databáza sa nachádza u vydavateľa a k 31.12.2007 obsahuje 203 635 záznamov
- **Orava v tlači : 1994-2007** / zost. Darina Zemenčíková. – Dolný Kubín : Oravská knižnica, 2007. – 1 elektronický disk (hard disk). – Spracované v systéme BIBLIS. Databáza sa nachádza u vydavateľa a k 31.12.2007 obsahuje takmer 14 814 záznamov
- Slovenská národná bibliografia, knižná a článková produkcia na nosičoch CD-ROM
- Česká národná bibliografia, knižná a článková produkcia. Oravská knižnica využila v roku 2002 ponuku spoločnosti Albertina icome Bratislava, s.r.o. na jednorazové bezplatné získanie databázy ČNB s dátami k septembru 2002 na nosiči DVD.
- JASPI (Jednotný automatizovaný systém právnych informácií), obsahuje Zbierku zákonov od roku 1945, Zbierku súdnych rozhodnutí od roku 1969, rozhodnutia Ústavného súdu SR od roku 1993, Obchodný register SR, Register súdnych znalcov, Register súdnych tlmočníkov
- EPRIS, obsahuje Zbierku zákonov r. 1945 - 2001, Zbierku súdnych rozhodnutí r. 1960 - 2001, Obchodný vestník r. 1989 - 2001, Finančný spravodajca r. 1989 - 2001
- Databázy s ekonomickou, mzdovou a daňovou problematikou - Daňový a účtovný poradca podnikateľa 1999-2001 (DÚPP), Ekonomický poradca podnikateľa 1999-2001 (EPP), Finančný radca 1999-2001 (FR), Jednoduché účtovníctvo poradcu

podnikateľa 1999-2001 (JÚPP), Personálny a mzdový poradca podnikateľa 1999-2001 (PMPP), Poradca 1997-2001, Tisíc riešení 1999, Trend 1996-2001 - fulltextové vyhľadávanie, možnosť tlače žiadaných dokumentov

- National Geographic, elektronická podoba periodika, r. 1888 – 1998, prezenčné štúdium na oddelení náučnej literatúry, možnosť vyhľadávania podľa kľúčových slov, tlač vyhladaných článkov
- Databázy EBSCO – zahŕňa 11 databáz v anglickom jazyku, ktoré obsahujú viac ako 3000 plnotextových časopisov a novín, ako aj 1300 plnotextových brožúr a kníh z oblasti medicíny, spoločenských a humanitných vied. Používateľom sú k dispozícii na CD/DVD-ROMoch alebo on-line spôsobom prostredníctvom Internetu

b) Metodická a poradenská činnosť knižnice

4.1. Metodické návštevy

	r.2006	r.2007	Rozdiel
Počet metodických návštev	62	63	+ 1
– z toho verejné knižnice	51	52	+ 1
školské knižnice	10	11	+ 1
Počet konzultácií	103	140	+ 37
Odborné podujatia	2	4	+ 2

4.3. Vnútroknižničná metodika – zameranie

V rámci vnútroknižničnej metodiky sme sa zamerali na riešenie odborných a technických problémov súvisiacich s prevádzkou knižnice, vypracovanie interných smerníc a dokumentov, rozborovú činnosť a spracovávanie štatistík, vypracovanie dotazníkov, formulárov a podkladov pre zriaďovateľa, SNK Martin a ďalšie inštitúcie, participáciu pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov pre OK AH, cezhraničnú spoluprácu, prípravu a realizáciu podujatí väčšieho rozsahu.

Metodička zabezpečovala korektnú prevádzku počítačovej siete a elektronických databáz, servis nad systémami Libris a Biblis, koordinovala pracovné návštevy autora systému Dr. Tibora Menyherta v Oravskej knižnici a ďalších automatizovaných knižniciach regiónu, realizovala ošetrovanie vzniknutých chýb v knižnično-informačnom systéme a zmeny v jeho nastaveniach. Zabezpečovala súvisiacu agendu a prípravu technických podmienok pre implementáciu národného projektu MK SR Informatizácia knižníc SR (zmluva o výpožičke, poisťná zmluva, fotodokumentácia, inventarizácia, metodické pokyny pre používateľov, zmena providera a routeru pre internetové pripojenie).

V roku 2007 bola kompletne prepracovaná webová stránka knižnice v redakčnom systéme United-Nuke, metodička sa podieľala na koncipovaní obsahovej i grafickej podoby stránky, bola zaškolená v práci s novým softvérom a priebežne webovú stránku aktualizovala. V súvislosti so spustením novej stránky organizačne a administratívne zabezpečovala zmenu webhostingu domény OKAH na server firmy WebSupport, s.r.o. a zapojenie web-proxy servera.

Tab. 24 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC	Z toho pre použív. bez internetu	Počet serverov	Počet záložných zdrojov	Počet tlačiarní	Počet OCR snímačov	Počet skenerov	Počet kopíriek	Počet laminovačiek
28	3	3	4	19	5	3	3	1

Tab. 25 Softvérové vybavenie

Typ siete	Štrukturovaná sieť typu server – klient s rozvodovým uzlom 16-portovým switchom a 24-portovým patch panelom
Knižnično-informačný softvér	Libris, Biblis
Operačné systémy	Windows 95/98/2000 Professional/XP Home/XP Professional

Tab. 26 Internet

Typ pripojenia	Prenosová rýchlosť	Počet pripojených PC	Z toho pre používateľov
DSL pripojenie pevnou linkou	2048/256 kbit/s	19	10
Vucnet, DSL	1800 kbit/s	2	0

Oravská knižnica A. Habovštiaka je plne automatizovaná, všetky knižnično-informačné procesy sú realizované prostredníctvom informačného knižničného systému Libris a Biblis v operačnom systéme Windows 95/98/2000/XP Home/XP Professional. Technické vybavenie knižnice tvorí 1 server a 14 pracovných staníc, ktoré sú zapojené v lokálnej sieti a prevádzkuje sa na nich systém Libris a Biblis (z toho 3 slúžia ako on-line katalógy pre čitateľov), 1 proxy server a 8 PC zapojených v internetovej sieti (z toho 6 prístupných čitateľom), 1 IBM server a 4 tenké klienti zapojení v internetovej sieti, 2 počítače sú zapojené v sieti Vucnet. Ďalšie hardvérové vybavenie knižnice zahŕňa 19 tlačiarní (3 ihličkové, 4 atramentových, 1 farebná laserová, 11 čiernobielych laserových), 3 plošné scannery, 5 snímačov čiarových kódov (z toho 4 laserové), 1 mediaprojektor, 1 multifunkčné zariadenie, umožňujúce tlač, skenovanie a kopírovanie, 4 záložné zdroje.

V roku 2007 bol z prostriedkov organizácie zakúpený nový výkonnejší počítač pre prevádzku lokálneho servera s operačným systémom Windows Professional, ktorý umožňuje jeho vzdialenú správu externým servisným technikom a je vybavený dvoma pevnými diskami, ktoré sú zrkadlené, a tým je zabezpečená realizácia dvojitého zálohovania dát.

Z grantových prostriedkov MK SR v rámci Podprogramu 2.1 Knižnice a knižničná činnosť sme získali 2 počítačové zostavy s operačným systémom Windows XP Home Edition, 1 čiernobiely laserový tlačiareň, 1 plošný scanner, 1 multifunkčné zariadenie, ktoré umožňuje farebnú laserovú tlač, skenovanie a kopírovanie.

Knižnica získala ďalšie hardvérové vybavenie formou bezodplatnej výpožičky v rámci národného projektu MK SR Informatizácia knižníc 1 IBM server, 1 záložný zdroj, 1 switch, 1 laserový čiernobiely tlačiareň a 4 tenkých klientov za účelom bezplatného sprístupnenia internetu širokej verejnosti. Z dôvodu servisného prístupu k serveru a terminálom bolo

potrebné nahradiť modem pre DSL internetové pripojenie routerom s možnosťou konfigurácie portov, aby bola umožnená ich vzdialená správa.

V roku 2007 sme zmenili typ internetového pripojenia z mikrovlnného na pevné DSL pripojenie (provider T-Com, typ Biznis Profi Klasik) s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou pripojenia 2048/256 kbit/s. Do optimálnej prevádzky bol uvedený web-proxy server s operačným systémom Linux a pevnou IP adresou, ktorý nám umožnil bezproblémové prevádzkovanie on-line katalógu s možnosťou ďalších on-line služieb. O pridelenie PIN kódu, ktorý umožňuje používateľovi prezerat' si svoje konto a rezervovať žiadanú literatúru, požiadalo takmer 300 ďalších záujemcov (v predchádzajúcom roku to bolo 700 používateľov). Rezerváciu dokumentov prostredníctvom on-line katalógu využilo 260 používateľov, rezervovaných bolo 455 dokumentov, z toho 35 MVS.

Proxy server nám umožnil aj prepojenie lokálnej a internetovej siete, čím sa zabezpečil prístup k internetu aj na oddeleniach, kde to dovtedy nebolo možné (bibliografia, akvizícia, beletria, úsek KVČ). Využívanie pripojenia na Internet umožňuje pracovníkom knižnice zvyšovať kvalitu, operatívnosť a efektívnosť svojej práce v oblasti medziknižničnej výpožičnej služby, akvizície, katalogizácie, vybavovaní korešpondencie, získavaní aktuálnych informácií, komunikácii s používateľmi a pod.

V tomto roku bola vytvorená nová webová stránka vo voľne šíriteľnom redakčnom systéme United-Nuke a bol zmenený aj webhosting našej domény na server firmy WebSupport, s.r.o.

Prístup na Internet môžu používatelia využívať na hudobnom a detskom oddelení, už niekoľko rokov zaznamenávame stály nárast záujmu zo strany používateľov o túto službu.

	r. 2006	r. 2007	Rozdiel
Používatelia internetu a PC	6 879	9 887	+ 3 008
– z toho detí	3 621	4 982	+ 1 361

Platenú verejnú internetovú stanicu na hudobnom oddelení môžu využívať registrovaní i neregistrovaní používatelia po dovŕšení 14 rokov. Internetové prístupové miesta na detskom oddelení boli v auguste 2007 rozšírené o 4 terminály, ktoré knižnica získala v rámci národného projektu MK SR Informatizácia knižníc a umožňujú bezplatný prístup na internet pre širokú verejnosť. Na počítačoch, ktoré prevádzkujeme ako verejné internetové stanice, majú naši používatelia možnosť pracovať aj v programoch Microsoft Word a Microsoft Excel a svoje dokumenty si vytlačiť.

Z ďalšieho technického vybavenia knižnica z vlastných prostriedkov zakúpila laminovačku a z grantových prostriedkov v rámci podporeného projektu z Programu INTERREG III.A získala digitálny fotoaparát značky Panasonic.

4. Knižnica a spolková činnosť, medzinárodná knižničná spolupráca

OKAH je kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a členom Slovenskej asociácie knižníc. Členmi SSK sú 8 pracovníci. Pani A. Albiniová je členkou výboru pobočky SSK Žilinského kraja. PhDr. Milan Gonda pracuje v Predstavenstve SSK.

Dlhoročným zahraničným partnerom našej knižnice je Miejska Biblioteka Publiczna v Limanowej. S ňou sme v roku 2008 zrealizovali projekt Spoločný poľsko-slovenský knižničný rok, podporený z programu INTERREG III A. Ďalším našim osvedčeným partnerom je Żupná a miejská knižnica Sándora Bródyho v Egeri (Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Eger). Pre ľahšiu komunikáciu s maďarským partnerom – knižnicou v Egeri – sme nadviazali priateľské vzťahy s Knižnicou Antona Bernoláka v Nových Zámkoch.

Neskôr sa ukázalo, že takéto partnerstvo knižníc z rôznych krajov môže byť všestranne inšpirujúce a intenzívne ho rozvíjame už niekoľko rokov.

5. Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov:

Tab. 23 Okresná metodická pôsobnosť

Rok	Počet knižníc v metod. pôsobnosti	Úväzok metodika pre okr. metodiku	Odb. poduj. pre knih.	Počet metod. návštev	Centrál. Nákup KF	Počet stag. knižníc	Počet knižníc s obnov. činn.	Počet prest'. knižníc	Počet kniž. bez Sk na KF	% kniž. bez nákupu KF
2006	61	1	2	62	xxx	8	0	5	17	28
2007	60	1	4	63	xxx	7	0	4	21	35

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 60 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (4 profesionálne, 19 neprofesionálnych) a Tvrdošín (3 profesionálne, 11 neprofesionálnych). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa znížil stav profesionálnych knižníc o 1 (Oravský Podzámok), ktorá prešla do siete knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami, stav knižníc s neprofesionálnymi knižnicami sa znížil o 1 (Vitanová), kde došlo ku zlúčeniu so školskou knižnicou a rozhodla sa prejsť do siete školských knižníc.

Sieť profesionálnych knižníc

V roku 2007 došlo k odprofesionalizovaniu knižnice v Oravskom Podzámku, keď počet výpožičných hodín klesol na 9 hodín za týždeň. Okrem zníženia počtu výpožičných hodín, knižnica bola presťahovaná aj do iných priestorov, ktoré sú mimo centra obce a bol zrušený prístup používateľov k internetu, uvedené zmeny mali negatívny dopad na úroveň poskytovaných služieb a dosiahnuté výsledky v sledovaných ukazovateľoch. Mestské knižnice v Námestove, Trstenej a Tvrdošine a profesionalizovaná obecná knižnica v Rabči sú plne automatizované prostredníctvom knižnično-informačného systému Libris. V knižnici v Nižnej aj v roku 2007 pokračovalo retro spracovanie knižničného fondu a k automatizácii pristúpila aj knižnica v Zákamennom. Obdobne ako predchádzajúcim knižniciam sme im bezplatne poskytli našu databázu analyticky spracovaného fondu, čo im umožní skrátiť a uľahčiť retrospektívne spracovanie fondu. Systém Libris má zakúpený a inštalovaný aj knižnica v Oravskej Lesnej, ale z dôvodu sťahovania knižnice a zmeny knihovníka nereflektovali na viacnásobnú ponuku zaškolenia v práci so systémom zo strany OKAH. V rámci metodických návštev sme priebežne opravovali vzniknuté chyby v programe a zaškolovali pracovníčky týchto knižníc v práci s ďalšími modulmi knižničného systému Libris (revízia, akvizícia, generovanie súhrnných štatistických údajov).

V knižniciach v Zázrivej a v Oravskej Lesnej došlo v priebehu roka ku zmene knihovníčiek, tieto knižnice počtom prevádzkových hodín patria do siete profesionalizovaných knižníc, ale ich pracovníčky nemajú knihovnícke vzdelanie, preto je potrebné zo strany OKAH cielené metodické usmerňovanie, aby dokázali postupom času poskytovať adekvátne knižnično-informačné služby.

Z profesionálnych knižníc sa do národného projektu Informatizácia knižníc SR – verejný internet zapojila len knižnica v Rabči, kde bolo uvedených do prevádzky 8 terminálov. Ostatné knižnice sa z dôvodu nedostatočných priestorových, organizačných, personálnych a technických podmienok do projektu nezapojili.

Mestským knižniciam a Obecnej knižnici v Rabči bol pravidelne zasielaný bulletin Nové knihy, ktorý slúži ako metodický materiál pri katalogizácii, klasifikácii a vecnom spracovaní nových prírastkov knižničného fondu.

Metodička poskytla pracovníckam profesionálnych knižníc odborné usmernenie a konzultácie pri vypracovávaní a záverečnom vyhodnocovaní projektov do Grantového systému MK SR. V roku 2007 získali knižnice v Trstenej, Rabči, Nižnej, Oravskej Lesnej a Zákamennom finančné prostriedky na nákup knižného fondu v celkovej sume 138.000.- Sk, knižnica v Námestove a Zákamennom prostriedky na nákup výpočtovej techniky v sume 80.000.- Sk. Projekty na nákup literatúry podali aj knižnice Zázrivá, Námestovo a Tvrdošín, tieto však neboli podporené, keďže v tomto roku boli v zmysle grantových podmienok prioritne podporované obecné neprofesionalizované knižnice a z profesionalizovaných knižníc tie, ktoré nezískali v predchádzajúcich rokoch grantovú podporu. Pre knižnicu v Zázrivej vypracovala metodička do grantovej schémy MK SR pre rok 2008 projekt na nákup literatúry a projekt na získanie výpočtovej techniky, knihovníckeho programu a pripojenia na internet, keďže ako jediná z profesionalizovaných knižníc ešte nezačala s automatizáciou knižničných služieb. Do grantovej schémy MK SR pre rok 2008 na nákup literatúry zaslali svoje projekty všetky profesionalizované knižnice a na získanie výpočtovej techniky knižnice v Námestove, Trstenej, Nižnej, Rabči, Zákamennom a Zázrivej.

Dňa 20.9.2007 sa uskutočnilo pracovné stretnutie profesionálnych knihovníkov v rámci projektu Spoločný slovensko-poľský knižničný rok, podporený prostredníctvom programu INTERREG III A. Knihovníčky sa oboznámili s Turčianskou knižnicou, zúčastnili sa seminára Krajina a dokument, navštívili expozíciu Slovenského národného literárneho múzea a informácie o službách SNK Martin im poskytla riaditeľka odboru služieb PhDr. Darina Janovská.

Školská knižnica pri Strednej priemyselnej škole v Tvrdošíne je profesionalizovaná knižnica s celodennou prevádzkou a je automatizovaná prostredníctvom knižničného systému Libris, v priebehu roka sme v tejto knižnici uskutočnili niekoľko metodických návštev zameraných na opravu chýb v jednotlivých moduloch, poskytli odborné usmernenie a konzultácie pri vypracovaní projektu do Grantového systému MK SR a zabezpečili návštevu autora systému Libris T. Menyherta. O metodickú pomoc nás požiadala aj knihovníčka školskej knižnice pri Strednej priemyselnej škole v Nižnej, poskytli sme jej podklady pre vypracovanie projektu do grantového systému MŠ SR na získanie výpočtovej techniky a knihovníckeho programu a odporúčania pri katalogizačnom spracovávaní knižného fondu.

Sieť neprofesionálnych knižníc

Metodická činnosť v rámci neprofesionalizovaných verejných knižníc bola aj v tomto roku zameraná na zisťovanie stavu a činnosti jednotlivých obecných knižníc, odbornej úrovne vedenia základných evidencií, korektné vyplňanie ročného štatistického výkazu o činnosti knižnice, úrovne poskytovania výpožičných služieb, zaškoloňovanie nových neprofesionálnych knihovníkov, odporúčania pri plánovaní automatizácie knižníc, vypracovávanie, realizáciu a vyhodnocovanie projektov, usmernenie pri realizácii fyzických revízií knižných fondov a ich následnom evidenčnom vysporiadaní. V niektorých obciach sa objavili tendencie zlučovať verejné knižnice so školskými, v roku 2007 došlo k zlúčeniu obecnej a školskej knižnice vo Vitanovej.

V sieti neprofesionálnych knižníc používa automatizovaný knižnično-informačný systém Libris Obecná knižnica v Istebnom a v Liesku, pracovníckam týchto knižníc bola poskytnutá metodická pomoc pri zabezpečovaní korektnej prevádzky programu. Niektoré knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi a školské knižnice prejavili záujem o automatizáciu. Knihovníkov, pracovníkov obecných úradov a škôl sme informovali o možnostiach výberu

knihovníckych softvérov. V prípade, že si vyberú systém Libris poskytneme im obdobnú metodickú pomoc ako knižniciam, ktoré už prešli automatizáciou. Knižnička v obecnej knižnici v Oravskom Bielom Potoku iniciatívne vyhľadala na internete voľne šíriteľný český softvér pre malé knižnice VLKsoft a začala retro spracovanie svojho fondu. Metodička otestovala funkcie tohto softvéru a zistila, že pre základnú evidenciu fondu, čitateľov a výpožičiek je pre malé knižnice použiteľný. Predmetný softvér inštalovala aj v knižnici v Habovke.

Metodička poskytla knihovníkom neprofesionálnych knižníc, prípadne pracovníkom obecných úradov odborné usmernenie a konzultácie pri vypracovávaní projektov do Grantového systému MK SR, v roku 2007 podalo projekty na nákup knižného fondu 15 knižníc, z toho bolo 8 knižníc podporených: Brezovica (neúplné-vyradené), Bziny (neúplné-vyradené), Čimhová (10.000.-), Liesek (10.000.-), Lokca (10.000.-), Malatiná (0), Medzibrodie (10.000.-), Novof (25.000.-), Oravská Jasenica (0), Podbiel (10.000.-), Sedliacka Dubová (0), Vavrečka (0), Zábiedovo (25.000.-), Zuberec (neúplné-vyradené), Žaškov (10.000.-). Celková suma podporených projektov bola 110.000.- Sk, niektoré projekty boli vyradené z dôvodu neúplnosti, napriek tomu, že metodička poskytla vzorovo vypracované projekty všetkým záujemcom.

Dňa 10.10.2007 sa uskutočnilo pracovné stretnutie knihovníkov neprofesionálnych obecných knižníc, kde bol pracovníkmi SNK Martin prezentovaný knižničný softvér MaSK. V ostatných rokoch viaceré obecné a školské knižnice prejavujú záujem o automatizáciu svojich služieb a z ponuky profesionálnych softvérov je tento cenovo najdostupnejší. Pre knihovníkov vypracovala metodička materiál, ktorý obsahoval vzorovo vyplnený štatistický výkaz, vzorový štatút a výpožičný poriadok, vzorové vypracovanie projektu a stručný prehľad triednikov MDT ako pomôcku pre označovanie odbornej literatúry a stavanie fondu.

V rámci rozborovej činnosti sme spracovali štatistické prehľady o činnosti Oravskej knižnice a ostatných verejných knižníc podľa jednotlivých okresov regiónu Orava, ako aj výsledky dotazníkového prieskumu stavu siete verejných knižníc v okresoch Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín.

Sieť školských knižníc

V roku 2007 sa vo zvýšenej miere obracali na nás pracovníci školských knižníc predovšetkým v súvislosti s automatizáciou ich knižníc. Okrem poskytovania informácií o existujúcich knižničných softvéroch, poskytli sme im aj podklady a konzultácie k vypracovaniu projektov do grantového programu MŠ SR a MK SR. Obec Rabčice zakúpila multilicenciu softvéru MaSK pre školskú aj obecnú knižnicu, v školskej knižnici v Lokci bol inštalovaný systém Libris, kde sme poskytli databázu Oravskej knižnice a následne poskytneme aj zaškolenie v retro spracovaní fondu. Môžeme skonštatovať, že situácia v školských knižniciach sa zlepšuje, ale chýba im systematické metodické usmerňovanie, ktoré by sa prejavilo na skvalitňovaní ich knižničnej práce. V rámci svojich možností OKAH takúto metodickú pomoc na požiadanie poskytuje.